

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta
Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Rothomagi, 1668

Ek Tōn Ōrigenus Eis Tēn Pros Pōmaius ... Ex Origenis Commentariis In
Epistolam Ad Romanos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

λέγοι λέγοντες· ο δέος τῶν ἀγίον μν μη πα. Α Ο φρανδιλέντι in me apertum est: & quæ Psalm. 10
 εκποσθόντος. ὅν τομε αἱρέτων καὶ τομε
 δολις, επ' ἐμέ πνοισθη, καὶ τὸ ξύν, ἵνα. Κ
 τὸν ἐπικοστὸν αὐτὸν λέγοι λέγος· πάντες δέοντο
 εἰ ο σάτηρ θεῖν ο Θεῖν λέγον, φοίν ο πέ
 Σες· ιδίᾳ πληρωθέντων τὰ γραφὰ καὶ προ-
 φῆται τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον γραψαντος δεδίζει;
 μηποτέ τοῦ ο διδασκαλεῖται εἰλέγει, τελεῖται θεί;
 προσωποποιεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον εἰ τοῦ προ-
 φῆταις, καὶ οὐδὲν προσωποποιεῖ θεῖν, εἰν
 εἰτι ο θεῖος ο λελάθει, άλλα τὸ πνεῦμα τὸ ἄ-
 γιον εἰ προφῆταις τὸ θεῖον λελάθει· καὶ εἰτι προ-
 φῆταις παπεποτίσθεντος θεού * χριστὸν, εἰν ουδὲν ο χριστὸς ο
 λελάθει, άλλα τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον εἰτι προ-
 φῆταις τὸν χριστὸν λελάθει· πάντα καὶ προσωποποιεῖσθαι τὸ πνεῦμα τὸ
 προφήτης, οὐδὲν ο πνεῦμα προσωποποιεῖ, τὸ ἄγιον * προφῆταις ουδὲν προσωποποιεῖσθαι.

ΕΚΤΩΝ
ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ORIGENIS
 ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ
 ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ·

Ἐκ τῷ αὐτῷ τῷ εἰτι τῶν προφήτων
 διηγητικῶν, εἰτι τῷ αὐτῷ προφήτου εἰτι
 διαγέλλιον θεῖν;

Ex libro primo commentariorum in Epistolam
 ad Romanos, ad ea verba: Segregatus
 in Evangelium Dei.

Eodem interprete.

Tρίτη θεῖν ιδίᾳ τῷ αὐτῷ προφήτῳ εἰτι
 διηγητικῶν θεῖν· οὐδὲ τῷ προφήτῃ γελά-
 τει ο ἀπόστολος τοῦτον αὐτὸν τιαντοῦ φυτον· οὐτοῦ
 * καὶ διδοκτοντος οὐτοφεύτος με σὺν κακίαις μητροῖς
 μη παποκελύται τὸν τύρον αὐτὸν εἰτι εἴροι· οὐτοῦ
 τερματοποιεῖ τὸ θεῖον ποιεῖται οι μη συ-
 * Χ. τὸν πληντικόν * Θ εἰτι προφητώντων θεῖν παποκελύται
 αἴτοι ποιησάντων τὸν πίνακα της προφητώντων
 μηρα· καὶ οἴονται οὐτοις τέτονται ποιεῖται τὸς σὺν
 καποκελύταις καὶ φέρεις συλλογέροις ποιεῖται
 τὸ θεῖον εἰτι σὺν ποιεῖται αἴτεροι ποιεῖται
 ουγελάθειντοι καὶ τοῦ αποποτίσθεντοι εἰτι
 αἴτεροι ποιεῖται μητρας, οὐ λαζαροῖς εἰρημάθει·
 προφῆταις μηρα σὺν τῷ θεῖν αποποτίσθεντοι
 τὸν εἰτι οὐτοις λέγεταις· γέρχεται γνός, αὐτοῦ
 πολλοτερούτοροι οι αἴτεροι ποιεῖται μητρας· εἰτι
 πλανητούτοροι ποιεῖται γατρός, γάλανούτοροι γανδά· γυ-
 μάρας αὐτοῖς καὶ τὸ θεῖον ποιεῖται ποιεῖται· οὐ ποιεῖται
 * Χ. τὸ οὐρανόν γε τῷ εἰτι * ουφῆτη λέγεται οὐτοις ποιεῖται
 ποιεῖται· εἰ οι απαλλοτερούτοροι αἴτεροι ποιεῖται
 μητρας, αἴτα τῷ διδοκτοντος τὸν μητροῦ αὐτοῦ, επλανητούτοροι, καὶ τὸς συγγενε-
 εῖδος οὐτοις ποιεῖται· αἴτοι εἰτι ποιεῖται εἰεργήσθετος· ποιεῖται εἰ οι απαλλοτερούτοροι αἴτεροι

C TERTIO loco examinandum est illud: Segregatus in Evangelium Dei: Rom. 1. 1.
 & in ea ad Galatas hæc de se prædicat Apostolus: Cum vero placuit ei, qui me Gal. 1. 15, 16
 segregavit ab utero matris mee, ut declararetur Filius in me. Quæ verba, qui prænitionem non intelligunt, sic interpretantur, quasi prænitione causa sit, cur eveniant, quæ prænota sunt; ob tamque rem quoddam ex natura & conditione sua saluos introducunt. Non nulli ex illis verbis libertatem nobis arbitrij admunt, quibus id ex Psalmis addunt: Abalienati sunt peccatores ab utero Psalm. 57. 4.
 matris: cui cum interrogatione occurrere licet, scriptum enim est: Abalienata Psalm. 57.
 sunt peccatores ab utero, deerraverint & 4. 5.
 ventre matris, falsa locuti sunt, animus ipsius ad similitudinem serpantis. Et quæren-
 mus ab ijs, qui verba illa tanquam aper-
 tura accipiunt, an qui abalienati sunt
 ab utero peccatores, simulacra materno
 utero egressi sunt, deerraverint, & à via
 salutis suo aliquo facto abducti sunt.
 Quomodo vero abalienati ab utero pec-
 catores, αἴτα τῷ διδοκτοντος τὸν μητροῦ αὐτοῦ, επλανητούτοροι, καὶ τὸς συγγε-
 νεῖδος οὐτοις ποιεῖται· αἴτοι εἰτι ποιεῖται εἰεργήσθετος· ποιεῖται εἰ οι απαλλοτερούτοροι αἴτε-
 roι

catores, à ventre matris aberrarunt, & falsa locuti sunt? certum enim eos simulac nati sunt, veram & plenam vocem, falsum quid proferentes, non emitte. Si vero ea respiciamus, qua de prænitione, in hac quam explicamus Epistola dicuntur, poterimus, destruetis ijs qua simpliciores in eius sententiam pertrahunt, qui divinam doctrinam injustitiae accusat, de eo respondere, qui ab utero matris destinat, qui que servum Iesu Christi vocatum Apostolum Paulum in Evangelium Dei segregat. Verba hæc sunt: Scimus quod amantibus Deum omnia cooperantur in bonum, ijs qui secundum propositum ipsius vocati sunt: quia quos prænovit, eos & prædestinavit conformes imagini Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit: quos vocavit, hos & iustificavit: quos vero iustificavit, hos & glorificavit. Dictorum seriem attendamus. Iustificat Deus quos prius vocavit: non autem iustificavit, quos non vocavit: vocat autem ante vocationem prædestinatos, quos non vocasset nisi prædestinasset: neque ipsi iustificationis & vocationis principium est prædestination. Si enim hæc, principium esset eorum quae sequuntur, haud dubie vincerent, qui absurdam natura rationem communiscuntur: sed ante prædestinationem prænotio est: Quos enim, inquit, prænovit, hos & prædestinavit conformes imagini Filii sui. Deus igitur qui futurorum seriem prospexit, & libertatis nostra propensionem cognovit, & aliquorum ad pietatem impetum affectumque post hanc propensionem; quodque ijs se totos virtuti daturi sint, ippos prænovit: cognoscens quidem præsentia, præsciens vero futura, & quos ita prænovit, futuros conformes imaginis Filii sui, prædestinavit. Est igitur Dei Filius, imago Dei invisibilis, & hujus imago, ea qua Filii Dei imago dicitur, quam arbitramur eam quam Dei Filius assumpti humanam animam, per virtutem imaginis Dei imaginem factam. Huiusvero, quam imaginis Filii Dei imaginem esse putamus, conformes fieri prædestinavit Deus, quos per suam de ipsi prænotionem, prædestinavit. Non est igitur existimanda futurorum causa esse prænotio: sed quia futurum erat secundum proprios impetus & affectus faciētis, propterea prænovit, qui novit omni antorū eorum; aliquos prænovit & prædestinavit in imagine Filii sui fore conformes, illis

Rom. 1.18.
et seq.

A μηνας, οντο γερος επιλαθησατ τη και ι-
αγιλοπερ φθειρ; & γηρ οι διδεκουν ου
άπισ τα θυμωσιμη, ηναρθεν φωτι
αφεντηρο φθειρ πατα παρφεζειμην. Διλ
ει πατερχειρ την αφεντηροφοις την παρφο
ευτης εν τη σημειοφορη επιστηλη λιγο-
μηνοις, διωνομετα τη αθεσσωντα την α-
πλανηροις της * παπορχειρ την εδικιας κα-
τηρθεντος κατηρθεντος παρθεντης,
παπορχειροδη την την καιλιας μητρης ε-
φειρητος, και εις διαγηγην θεος αφοειρητος
θη διδλην ιντο φειρο, καιλη αποσολη πα-
λην. Επει τη εχη τη ρητη· οιδαειρ οντης α-
γαπων θη θεος παρη παρεργη εις αγαπη
την εχη φεδησιν καιλης θην. οπης φειρη
και περιεισιν συμμερφης της εικονος την πη
αυτη, εις θ εχη αυτον περιεστοκοι επι πολλοις
αδελφοις. Επει δι παρφευτη, τετοις την εκα-
λητε. Εις εις οικαλητε, πιτης εχη ειδιγιατ.
Ης δι ειδιγιατ, θετης και εδδεξατ. περιχ-
ων οιν τη παλη την λεγομενων. δικαιοι ει δι
θης, καιλησις περιπετη, οικη δι πικαιωσις
ης μη οικαλητε· καιλη εχη περι καιλησις περι-
εισις, οικη αι καιλησις, ης μη περιεισις· και
ειν * απει φερχη της καιλησις και εικαιωσι· θης γη ιη η δι-
πις διχ ο περιεισις· θης γη ιη η δι-
χη τη εχη, και πιτανητη εικεχην οι
περιφερητης τη πειτη φιτης * αποπτος λεγον * η ει-
αντηρη δι θη τη περιεισις η περιεισις την
ης γη περιγη, θησι, και περιεισιν συμμερ-
φης της εικονος την πη αυτη. * περιεισιν * η πη
θη δι θεος οι ειρηνη την εισιμηρων, και κατων-
ησις ρητης θ εφημης την δι πινη θητη δισ-
τητη, και ορμην θητη την πη την εχη, εις
ηλι οικην θητην πινην την πειτη ζηη,
περιγη αιδην· καιλησις μηρη πατησια,
περιφερητης δι πα μηγιατη· Εις ειπη περι-
γη, * περιεισιν συμμερφης εισιμηρης της ει-
κηρος την πη αυτη. εινι θην * η ιης τη θηη, η ιη
εικονη πιτανητη τη θηη η πορχητη, η τητη
ηλιαν, η λεγομενη εικονη την πη αυτη. ιη πι-
νη * νομιζη εχη, ηδι ειδησια θυχη η ιης η πη
θη αιθερητη· θυχηρην ηλη πινη δισ-
τηη της εικονος η θηη εικεχη· θητης η ιη
οικαιμετα εικονης εικεχη εχη η πη θηη, συμμε-
ρφης περιεισιν θηθη ιη θηη, ηδι ηλη τη
αιτη περιγητην περιεισιν * η πομητη πινη
μητην η εισιμηρων * η περιγητην εχη. Διλ επει * η πη
ηλη * η ειρηνη και η ιη ιη ιη η πινη, ηδι η πινη
θητη περιγητη· ειδησις πα πινη πινη θηθης ιη
αιτη, θητη ηη πινη περιγητη και περιεισιν συμμερφης εισιμηρης της εικονος η πη αυτη· ηλης ηη

88

sunt. Fieri ergo poterat, ut aliquibus
bus occurrentibus impedimentis non
hoc sed illud faceret, qui liber crea-
tus est. Hac igitur & similia si dicantur,
id quoque servatur: *Bene habet, serve
bone & fideli, super paucis fuiisti fideli,*
*super multa te constitutum: intra in gau-
dium Domini tui: tum & laus omnis,*
qua bonis tribuitur: ac demum osten-
*Math. 25. id quoque servatur: Bene habet, serve
21. 23. bone & fideli, super paucis fuiisti fideli,*
*super multa te constitutum: intra in gau-
dium Domini tui: tum & laus omnis,*
qua bonis tribuitur: ac demum osten-
*Math. 25. dicitur iure dici: Serve nequam & ignavie
27. oportebat te committere pecuniam meam tra-
pezie. Sic etiam stabunt, qua juste di-
cuntur ihs, qui ad dextram adiungunt: B*
*Math. 25. Venite ad me, benedicti patrii mei, posse
34. 35. dete preparatum vobis regnum a constitutione
mundi, quia esurivi, & dedisti mihi quod
ederem, & qua sequuntur. Ihs autem
Math. 25. qui a sinistris: Discedite a me, execrabilis,
41. 42. in ignem eternum, preparatum Diabolo &
Angelis eius; quia esurivi, & non dedisti
mihi quod edarem, & cetera. Atque a-
deo si illud: *Destinatus in Evangelium
Dei: &: Qui destinavit me ab utero ma-
tris meae, necessitatem aliquam contin-
2. Cor. 9. 9. rent, ac recte diceret Paulus: Suggillo
27. corpus meum, & in servitutem redigo,
ne, cum alijs predicavero, ipse reprobus
fian: & illud: *V& mibi, nisi Evangelium
enunciavero. His enim aperte declarat,
nisi suggillaret corpus suum & in servi-
tutem redigeret, posse se, postquam
alijs praedicasset, reprobum fieri, &
ipsi esse va, nisi Evangelium enunci-
aset. At non igitur Deus eum destinavit
ex utero matris, & segregavit in
Evangelium Dei, caussam videns iusta
segregationis, quod castigatus esset
corpus suum & in servitutem redactu-
rus, veritus ne postquam alijs praedicar-
set ipse reprobus fieret; quodque sciens
fibi fore va, nisi Evangelium praedicar-
set, metuens ne fibi apud Deum va-
essel, non filius, sed Evangelium prae-
2. Cor. 11. dicavit? Atque haec videbat qui eum
23. & seq. destinavit in Evangelium suum, fore
eum in arumnis abundantius, in car-
ceribus supra modum, in plagiis plus
justo, in mortibus frequenter, a Iudeis
quinquies quadragies una minus acce-
ptum, ter virgis cæsum iri, semel
lapidatum iri, & alia eiusmodi perpe-
surum: glorians in angustijs, & sciens
tribulationem patientiam efficere, &
sustinentis qua futura Deus prænoverat,
destinatus ex utero matris, & segregat-
bus in Evangelium Dei: dignus au-
tem erat qui segregaretur in Evangelium
Dei, non propter excellentem ali-
quam naturam, & qua ita esset com-
parata, ut eos qui tales non sunt,
* Διεγένετο φίσιν ἔχοντο πολεμίων, οὐ διατάσσεται τῷ κυπετεῖν, τῷ μὲν πολεμίων***

Gal. 4. 21. Dicite mihi, qui sub Legi vultis esse, *Le-*
gi non auctoratis: scriptum est enim, Abra-
ham duos filios habuit, unum ex ancilla
*& unum ex libera; sed qui ex ancilla, se-*A*γετέ μοι, οἱ ἀπό νόμου δέλσατε τὸν τόμον
χριστοῦ; γέργαπται γὰρ ἐπὶ σέξαμενος
καὶ ἔχει, ἵνα ὅλη τῆς πανδόκης, καὶ ἔνα ὅλη
τῆς ἐλαθέτερος. Διὸς μὲν ὅλη τῆς πανδόκης,
καὶ Ἡρά καὶ θύμων. ὃ δὲ ἕκατὸν ἐλαθέτερος, διὸ
τῆς ἐπαγγελίας. οἴδε τοῦτο φαλακρὸν οὐασ-
ζομένον νόμον, τὸν δῆλον ὅλη τὴν πλη-
ραδῆδα λόγος ὃ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῷ γέργαπτος,
οὐ τομοσόρι με διαρέπει. Διὰτοῦτο τὸ ποτήρι
πεφυσικόν νόμον τοῦτο τοῦ πατέρος λέγεται
Βασικόν. εἰ τοῦ νόμα γέργαπται, εἰ ἐπε-
γλωσσί. Εἰ ἐν χειρῶν ἐπέργεις σεβλίσει πε-
λαφέτοι, καὶ εἰ πόνος οἰστακέσσοται με, λε-
γά κύριος. Μέντος γὰρ τοῦ ποδοδιαμέτρου τῆς λε-
ξί. Καύτη ἐν τῇ τῇ ἀκάλευτη μητρίᾳ κινέσθαι
λίγησιν νόμους καὶ μετακινεῖται καὶ θεοτελεῖ
τὸν νόμον σκέδαζε· αἱς ἐν τοῖς οἰδαμοῖς γὰρ ἐπ-
τὸν νόμον πολυμετικός εἴσι. τοῦτο δὲ τοῦ πο-
τέρου λέγεται νόμος, διὸ ταῖς κοιναῖς ἐνοι-
αστηρίοῖς τῷ φυχῇ, καὶ αἱς ὄνοματα τοῦ γενεφί,
εγέργαμψός της καρδία λέγεται, περιστακτής
μεροῦ ἀν ποιητῶν, ἀπαγόρευτος δὲ, ἀν εἰ ποιη-
τῶν. Καύτη δὲ δικαίωσις ἐν τοῖς οἰδαμοῖς. Στρέψατο δὲ τοῦ πο-
τέρου μὴ νόμοντο φίση τὸ τὸ νόμον ποιασθεῖ,
πότι νόμοι μὴ ἔχοντες εἰσι νόμοι, οἱ ποτέ Καύτη*
τοῦ εὐθείας κατακλυστοί. Θέρητο τὸ νόμον γέργαπτον ἐν
ταῖς παρθένοις αὐτῷ, συμμόρτυρος αὐτῷ τῆς
πανδόκησας. οὐ γάρ γέργαπτος ἐν ταῖς καρδίαις νό-
μοις, καὶ εἰ ἔθρησις φίση τὸ τὸ νόμον ποιασθεῖ,
οὐδὲν ἄλλος δέ τοι τοῦτο ταῖς κοιναῖς φίση
διέγεργαμψός τοῦ πολεμονικῶν οἵδη, καὶ θαυ-
μετεργάτης τοῦ ποτέ τοῦ πομπονόμορφος τῷ λόγῳ οὐπρέ-
σει θυμομόρφος· τότο δὲ πομπονόμορφος μὲν τὸ νό-
μον τοῦτο εἰ τοῖς αἱρέταις καὶ δικαίοις, Καύτη δι-
κατακλυστοί ποιοῦσιν, οἷς δὲ εἰ εἰσι σοδομίτες,
Εἰ δέλλοις μωροῖς πολλοῖς τοῦ λόγωσθε τοῦ αἱρέ-
τοῦ καὶ ποτὲ τὸ μαστίνον νόμοι. Καὶ μὲν θαυμά-
τος εἰ δέντος πομπονόμορφος τὸ ἑνὸς ὄντος τὸ
νόμον εἰ τοῖς αἱρέταις ποτέλαπται τὸ ποτέ. Βόρσο-
ριον γάρ ταῦτα ποτὲ συνίθεται. Εἰ δέλλοις
γέργαπτοις. Εἰ δέλλοις λέγεται οὐ τετάμενος
τοῖς, καὶ διεργάτης τοῦ ποτέ; Εἰ πάσητε τοὺς οὐφαλ-
μοὺς οὐδὲν καὶ θαυματεῖτε ταῖς κοιναῖς, οὐ τοις καὶ
τοῖς αἱρέταις ποτέλαπται τὸ ποτέ· Καύτη τοῦ
*θυμοῦ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἥλθεν, οὐδὲν μὲν θλίπτωτος εἰς οἰ θλίπτωτος ποτέλαπται τὸ ποτέ· Καύτη τοῦ**

Afiant. Sic & : *Nunc sine Legi natura in-Rom. 3. 22.*
 Iustitia Dei apparuit , testimonio Legis Moysi
 & Prophetarum prænunciata. Dixerim
 vero ijs qui dubitant duplēm Legis
 significatum recipere , si Lex eadem ac-
 cipitur , & in hoc loco : *Sine Legi ius-
 titia Dei illuxit , & in illo : A Legi &*
*Prophetis prænunciata , si absque Legi ap-
 paruit , non à Legis testimonio prænun-
 ciatur : si vero Legis testimonio compro-
 batur , non sine Legi declarata est. Iu-
 stitiam itaque Dei , quæ à Iesu Christo
 declarata est , nequaquam suo testimonio comprobatur naturæ Lex , minor e-
 nim est ipsa : Lex autem Mosis , non
 litera , sed spiritus , & spiritui Legis respondebentes Prophetae : & qui in ipsis est sermo spiritus. Quare diligenter ob-
 servare oportet cum qui divinas Scripturas per voluntat , non eas semper ijsdem vocibus , non ijsdem rebus uti :
 quod interdum faciūt per cognominatio-
 nem , quandoque per figuratam ratio-
 nem , aliquando propter elocutionis contextum , qui exigit ut aliter in alijs dictione usurpetur , quam ut in alijs posita est : quod si attente observemus , multos lapsus evitabimus & sinistras interpretações. Scendum est itaque non eodem semper significatu poniri. *Vidit,*
sed aliquando in visu corporis ; idem in-
terdum esse quod intelligere. Id enim
*universè sciendum est , quod cum decre-
 tu sit spiritui , qui in Prophetis * le- t. f. lo-
 gitur , abscindere , neque palam expo- quitur*
nere sensa veritatis ; quemadmodum
Christi verbo , in Apostolis ; sœpe &
sub locutione permiscetur , neque quasi
sub unam seriem orationis contexitur , ne
videlicet indigni , ad anima sua iudicium
*inveniant , quæ utiliter illis ab-
 scinduntur. Quæ ut plurimum cau-*
*sula est , cur videantur Scripturæ , non sa-
 tis apta compositione & confectione coherere , maxime vero , ut superius*
diximus , Prophetica & Apostolica ,
Epistola præsertim ad Romanos , in qua
quæ de Legi dicuntur , diversis modis
*dicuntur , & diversis rebus imponuntur , ut videatur Paulus in illa Epistola rem propositam non exequi. E**

Afiant. Sic & : *Nunc sine Legi natura in-Rom. 3. 22.*
 Iustitia Dei apparuit , testimonio Legis Moysi
 & Prophetarum prænunciata. Dixerim
 vero ijs qui dubitant duplēm Legis
 significatum recipere , si Lex eadem ac-
 cipitur , & in hoc loco : *Sine Legi ius-
 titia Dei illuxit , & in illo : A Legi &*
*Prophetis prænunciata , si absque Legi ap-
 paruit , non à Legis testimonio prænun-
 ciatur : si vero Legis testimonio compro-
 batur , non sine Legi declarata est. Iu-
 stitiam itaque Dei , quæ à Iesu Christo
 declarata est , nequaquam suo testimonio comprobatur naturæ Lex , minor e-
 nim est ipsa : Lex autem Mosis , non
 litera , sed spiritus , & spiritui Legis respondebentes Prophetae : & qui in ipsis est sermo spiritus. Quare diligenter ob-
 servare oportet cum qui divinas Scripturas per voluntat , non eas semper ijsdem vocibus , non ijsdem rebus uti :
 quod interdum faciūt per cognominatio-
 nem , quandoque per figuratam ratio-
 nem , aliquando propter elocutionis contextum , qui exigit ut aliter in alijs dictione usurpetur , quam ut in alijs posita est : quod si attente observemus , multos lapsus evitabimus & sinistras interpretações. Scendum est itaque non eodem semper significatu poniri. *Vidit,*
sed aliquando in visu corporis ; idem in-
terdum esse quod intelligere. Id enim
*universè sciendum est , quod cum decre-
 tu sit spiritui , qui in Prophetis * le- t. f. lo-
 gitur , abscindere , neque palam expo- quitur*
nere sensa veritatis ; quemadmodum
Christi verbo , in Apostolis ; sœpe &
sub locutione permiscetur , neque quasi
sub unam seriem orationis contexitur , ne
videlicet indigni , ad anima sua iudicium
*inveniant , quæ utiliter illis ab-
 scinduntur. Quæ ut plurimum cau-*
*sula est , cur videantur Scripturæ , non sa-
 tis apta compositione & confectione coherere , maxime vero , ut superius*
diximus , Prophetica & Apostolica ,
Epistola præsertim ad Romanos , in qua
quæ de Legi dicuntur , diversis modis
*dicuntur , & diversis rebus imponuntur , ut videatur Paulus in illa Epistola rem propositam non exequi. E**

Afiant. Sic & : *Nunc sine Legi natura in-Rom. 3. 22.*
 Iustitia Dei apparuit , testimonio Legis Moysi
 & Prophetarum prænunciata. Dixerim
 vero ijs qui dubitant duplēm Legis
 significatum recipere , si Lex eadem ac-
 cipitur , & in hoc loco : *Sine Legi ius-
 titia Dei illuxit , & in illo : A Legi &*
*Prophetis prænunciata , si absque Legi ap-
 paruit , non à Legis testimonio prænun-
 ciatur : si vero Legis testimonio compro-
 batur , non sine Legi declarata est. Iu-
 stitiam itaque Dei , quæ à Iesu Christo
 declarata est , nequaquam suo testimonio comprobatur naturæ Lex , minor e-
 nim est ipsa : Lex autem Mosis , non
 litera , sed spiritus , & spiritui Legis respondebentes Prophetae : & qui in ipsis est sermo spiritus. Quare diligenter ob-
 servare oportet cum qui divinas Scripturas per voluntat , non eas semper ijsdem vocibus , non ijsdem rebus uti :
 quod interdum faciūt per cognominatio-
 nem , quandoque per figuratam ratio-
 nem , aliquando propter elocutionis contextum , qui exigit ut aliter in alijs dictione usurpetur , quam ut in alijs posita est : quod si attente observemus , multos lapsus evitabimus & sinistras interpretações. Scendum est itaque non eodem semper significatu poniri. *Vidit,*
sed aliquando in visu corporis ; idem in-
terdum esse quod intelligere. Id enim
*universè sciendum est , quod cum decre-
 tu sit spiritui , qui in Prophetis * le- t. f. lo-
 gitur , abscindere , neque palam expo- quitur*
nere sensa veritatis ; quemadmodum
Christi verbo , in Apostolis ; sœpe &
sub locutione permiscetur , neque quasi
sub unam seriem orationis contexitur , ne
videlicet indigni , ad anima sua iudicium
*inveniant , quæ utiliter illis ab-
 scinduntur. Quæ ut plurimum cau-*
*sula est , cur videantur Scripturæ , non sa-
 tis apta compositione & confectione coherere , maxime vero , ut superius*
diximus , Prophetica & Apostolica ,
Epistola præsertim ad Romanos , in qua
quæ de Legi dicuntur , diversis modis
*dicuntur , & diversis rebus imponuntur , ut videatur Paulus in illa Epistola rem propositam non exequi. E**